

Vi i Bråttensby

Februari 2011

Sommardrömmar i trädgården

Snön har legat som ett täcke över trädgården sedan början av november. Trädgården vilar, där är det vinter, men på fönsterbrädan börjar det bli vår. Krukväxterna sträcker sig mot ljuset och de nyinköpta fuchsiasticklingarna är planterade i större krukor.

Det är tid för sommar-drömmar, drömmar om blommor och grönsaker i trädgården. Bloms-teraffärerna har plockat fram hyllorna med frestande färgglada fröpåsar.

Den här våren tänker jag prova att göra små planteringskrukor själv. I somras fick Christer och jag en krukmakare av Bengt Classon. Han hade tillverkat några sådana efter att ha hittat beskrivningen på en engelsk hemsida.

Man använder vanligt tidningspapper och virar runt krukan och snurrar sedan botenplattan runt krukan för att låsa vikningen. Jag har tidigare sått luktarter i toarullar och det fungerar bra om man inte vattnar för mycket, för då är risken att det möglar.

Fördelen med att ha små plantor i pappersmaterial är att man kan plantera om växten direkt utan att ta bort krukan, rötterna växer igenom papperet. Vissa växter t.ex. luktarter har känsliga rötter och då ska-

Bengt Classons "krukmakare"

das inte rötterna och de kommer igång att växa snabbt.

Drömma kan man göra nu, men än är det för tidigt att så fröer, om man inte har någon extrabelysning.

Margareta Håkansson

ÅRSMÖTE

Onsdag 15 mars kl 19.00 i bygdegården

**BRÅTTENSBY BYGDEGÅRDSFÖRENING
VI I BRÅTTENSBY**

Alla Bråttensbybor är hjärtligt välkomna

Nossans fiber

**Vi får information av Johnny och Kjell
om senaste nytt om Nossans fiber och vi visar några
hemsidor med anknytning till Bråttensby**

Vi bjuder på fika

Medarrangör

Vi i Bråttensby

Redaktionsgrupp:

Kjell Johansson 0322-628113 brattensby@tele2.se
Barbro Johansson 0322-628113 barbro.jo@tele2.se
Margareta Håkansson 0513-40042 mchakan@swipnet.se
Paul Johansson 0513-40008 paul-johansson@swipnet.se
Cecilia Frändberg 0513-40250 cecilia.frandberg@utb.herrljunga.se
Hemsida: <http://home.swipnet.se/brattensby/>

Prenumeration

För de personer som bor i Bråttensby är tidningen gratis. Tidningen delas ut. Om det är någon som inte får tidningen inom Bråttensby så informera redaktörerna.

Pressstopp och utdelning

Tidningen planeras att delas ut 4 gånger per år med pressstopp den 15 februari, maj, september och november.

Du kan ladda ner tidningen på vår hemsida se "Hemsida". För att få veta när tidningen kommer så kan du skicka din e-postadress till brattensby@tele2.se så får du information om när tidningen är utlagd på hemsidan.

Annons

För att täcka kostnaderna för tryckning säljer vi en annons för 250.-. Sponsring är ett annat alternativ för dig som vill bidra till tidningens tryckkostnader. Hör av dej om du vill annonsera eller sponsra.

Övrigt

Vi behöver hjälp med att dela ut tidningen och vi har några som hjälper till. Vill du dela ut tidningen så hör av dig till redaktionsgruppen.

Tidningen är till för att ge oss i Bråttensby en sammanhållning och gemenskap. Hjälp oss att fylla den med text och bild. Kom gärna med material, helst via mail till brattensby@tele2.se.

Påhälsning i hästhagen

Camilla Kadfors på Bratthall fick en ovälkommen påhälsning i sin hästhage häromveckan. Hon var själv inte hemma, men när hennes pojkvän Aleks kom dit för att mata hästen och fåren fick han se tre okända personer – två män och en kvinna – i hagen vid hästen. En man höll i grimman och kvinnan tittade i skrevet på hästen.

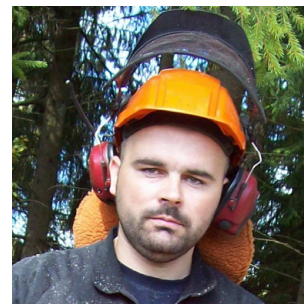
Aleks frågade dem vilka de var och vad de gjorde där. De hänvisade till allemansrätten och tyckte att de fick göra vad de ville. När han hotade med att ringa polisen gav de sig av. Någon bil syntes inte till, tydligen hade de kommit gående.

Camilla kontaktade djurskyddsinspektören och frågade om de varit ute, men det hade de inte. Hon berättar också att en kompis i södra delen av kommunen fått besök av någon som skadat ett sto i underlivet med något. (Camillas egen häst är en hingst). Camilla har nu gömt hästens grimma och

grimskaft och hon har polisanmält händelsen. Polisen har frågat Aleks om han skulle känna igen personerna om han fick se dem på bild, och det tror han att han kan göra.

Tydligen kan det vara bra att ha lite extra uppsikt över sina hästar just nu.

Barbro Johansson

Aleks ovan och Camilla på sin hingst Musse.

Berättarkväll med julstämning

Den yttre inramningen var perfekt med gnistrande snö och rimfrost, som en riktig jultavla. Inne i bygdegården brann brasan så inbjudande. Vi var ovanligt många som hade sökt oss till bygdegården den 3 december för årets berättarkväll.

Här sitter vi och lyssnar.

Berättarkväll kallas kvällen, men mest brukar det vara högläsning. Paul, som var först i raden, läs-berättade ur sin bok "Pojken som hade två kajor". Han valde just avsnittet om kajorna och det blev som en enmansteater, vissa stycken läste Paul och ibland blev det berättelser med ljudillustrationer.

Anna Johansson intog stolen vid lampan med boken "Vilja av sten" av Aron Ralston. Vi åhörare fick ett fantastiskt sammandrag

av hela boken! Anna läste brottsstycken ur boken och vi fick historien om bergsklättraren som, utan att berätta för någon, gav sig iväg på en klättring i bergen i Utah. Olyckan var framme och han fastnade med sin högerhand mellan berget och ett nerfallande stenblock. Hur det gick? Läs boken! Det är en fascinerande berättelse!

Undertecknad läste sedan en liten artikel om hur hundar och katter dricker. Hundar slafsar och skvätter, men katter gör det med fines!

Det jullika vädret ute hade kanske inspirerat Elsie att koka risgrynsgröt. Det blev gröt med Evas hembakta vörtbröd och som avslutning kaffe och pepparkaka. Allt smakade förträffligt!

Efter pausen tog Barbro med oss till Bohuslän för ca 100 år sedan. Det var skildringar om havandeskap och barnafödande. Vi fick veta att det var många faror som lurade både innan barnet var fött och direkt efter födseln fram till dopet, som skulle ske

Paul inleder med en berättelse ur sin bok Pojken som hade två kajor

så fort som möjligt.

Från det nyfödda barnet hoppar vi fram till konfirmationen. Eva Bayard läste en berättelse av Fritiof Nilsson Piraten. Fritiof och hans kamrat kom direkt från kyrkan och bar fortfarande konfirmationskläderna, svarta långa byxor, väst med en ny klocka i kedja och vit skjorta. De kände sig stora, vuxna och fria, och friheten firades med ett dopp i sjön. De fina kläderna lades på stranden och västen med klockan försvann. Var det kon i hagen? Kamraten som hade lagt sin oblat i klockan, gällde konfirmationen nu?

Margareta Kylén läste lärarberättelser

Berättarkvällen avslutades med Margareta Kylén som läste ett kapitel ur "Vårt brokiga lärarliv" där göteborgslärare skrivit om diverse händelser i skolans värld. Margaretas kusin Sture Jeansson berättade i boken om en skärmbildsundersökning på 60-talet. Sture hade upptäckt att det fanns 14 rökare i hans klass 7! Bussen med skärmbildsutrustningen kom, "Doktor Bertil" körde och skötte undersökningen. Han satte in plåtarna

Margareta Håkansson läste om hur katten dricker.

på fel håll vilket gav en summerton och det visade på dåliga lungor! Alla 14 som fick det här beskedet slutade genast att röka!

Vi tackade Paul för en trevlig berättarkväll och fyllda av goda historier gav vi oss ut den kalla vinterkvällen.

Margareta Håkansson

Anna tog oss med till en otäck olycka.

Tomas, Evelina och Felix

Felix, Evelina och Tomas har flyttat till Bråttensby

Utrustade med blomma, block och penna begav sig Kjell och undertecknad en kväll till Nordgården för att leta nya Bråttensbybor. Vi hade tur. I det trivsamma röda huset där Cecilia och Roger bodde förut hittade vi nu Tomas Bengtsson och Evelina Persson och deras son Felix 11 månader. Vi fick en liten pratstund innan det var dags att stoppa junior i säng.

Tomas arbetar i Kåragården Fölene där han bl.a. har hand om ett hundratal mjölkkor. Lantbruksintresset väcktes tidigt och Tomas berättar att han som barn gärna hängde med pappa i ladugården på Skagersholm. Tomas är från Finnerödja och Evelina kommer från Växjö.

Evelina har nyligen börjat tågpendla till Borås där hon finns på Scandics centralbok-

ning. Ringer du för att boka hotellrum kanske du får prata med henne.

Närmast kommer familjen från Herrljunga där de bott i lägenhet sedan augusti -09.

Både Tomas och Evelina verkar nöjda med flytten ut på landet och att ha kommit lite närmare naturen. Vi hoppas Ni ska trivas uti vackra Bråttensby!

Känn Er varmt välkomna, Tomas, Evelina och Felix.

Vid pennan Margareta Kylén

Det började med skidåkning i Hemavan

Den 17 januari fick familjen Westlin tillträde till Skattegården och redan samma dag började inflyttningen. Flyttlasset för de fyra, mamma Marta 34 år, pappa Hugo 32 år och barnen Alfred 3 ½ år och Alma 2 år, har gått från Uppsala via Vara och nu till Bråttensby. Den främsta orsaken till att de har sökt sig till Västergötland är att det är mycket bättre bostadspriser här.

– Ett likadant hus i Uppsalatrakten hade kostat minst dubbelt så mycket, sa Hugo. Och när vi såg detta huset så slog vi till.

Marta har anknytning till bygden sedan tidigare då hon vuxit upp i Herrljunga men hette på den tiden Sjöberg.

Hugo vet hur det är att bo på landet. Han är bondpojke från Valbo socken utanför Mackmyra som ligger mellan Sandviken och Gävle. I Mackmyra finns för övrigt sedan 1999 Sveriges enda whiskydestilleri. I Valbo driver Hugos far ett ekologiskt jordbruk och jordbruksintresset har även Hugo ärvt då han har utbildat sig på SLU (Sveriges lantbruksuniversitet) inom teknik för att konstruera jordbruksmaskiner.

Efter några år som forskare och projektledare på Ultuna jobbar Hugo idag på företaget Dataväxt i Grästorpe.

Marta är just nu föräldraledig men för att få in foten inom barnomsorgen i Herrljunga

Hugo med Alma i knät, Marta och Alfred som åker rutschkana.

kommun har hon sedan en tid tillbaka vikarierat på förskolan i Horsby.

Marta arbetade först som brevbärare men det var tufft för rygg och armar så hon utbildade sig till fritidsledare i Karlskoga. Fritidsledaryrket passar väl ihop med hennes sportiga och pyssliga läggning.

Marta har åkt både Öppet spår och Tjejevasan och gillar scrapbooking och att tillverka silversmycken. Hugo gillar också att åka skidor och det var så våra nya Bråttensbybor träffades.

De är båda överens - här vill de bo. Vi vill härmed passa på att hälsa familjen Westlin välkomna till Bråttensby!

Cecilia

Resa i midsommartid

Året var 1997 och jag skulle göra en resa upp mot norr. Svea ville inte följa med och då fick jag fara ensam. Det verkar på denna uppläggning som om resan var något som jag hade att utföra, något som jag inte kunde komma ifrån. Orsaken till tvånget var nog att jag,

Bilden är tagen på en av Pauls resor med sin Transit.

under alla mörka dagar i vintras och då arbetet känts drygt, hade närt en förhoppning att slå mig fri. Till sommaren skall jag resa mot midnattssolen och utnyttja varje stund att handla utan tvång och känna mig fri. Därför var jag nu tvungen att resa mot norr!

Avresedagen var den 21 juni, den ljusa tiden på året, men det började regna. På vägen mot Kristinehamn klarnade det upp och över Filipstad mot Persberg och Hällefors började sommaren. Här kom jag till Stjärnfors och där låg en enkel camping vid vägen. Jag åkte fram och träffade damen som skötte det hela och hon ville ha 15:- i avgift. Då fick jag parkera var jag ville med en hel äng full av midsommarblomster bredvid. Det fanns klippta promenadstråk i gräset och en stor damm med fisk i dalen och på höjden bortom stod en gammal herrgårdsbyggnad som romantiskt blickfång. Somnade gott.

Vaknade den 22/6 och kokade gröt vid åt-

tatiden. Grannen i bilen intill vaknade och släppte ut hunden. Han kom själv efter och drog på sig stövlarna och gick en lång runda med sin hund men kom tillbaka och drack en kopp kaffe med mig. Det framkom att hans fru hade en Zoo-affär. De kände Inge Alm från Fåglavik som åker omkring med fågelfrö och fiskmat i hela södra Sverige. Inge är med i Kärrtorpsslakten och bekant med mig.

Jag åkte från min billiga camping där mycket var hopspikat och handmålat och enkelt men fungerande och jag for vidare mot Norbergs bergslag. Regnet hängde i luften men började så snart falla och de första gruvminnena fick jag bese under paraply. En kiosk hittade jag och där köpte jag en Big Mac med friterkockt potatis. Sedan frågade jag flickan i serveringen efter "Polhemshjulet" som jag läst om i en broschyr. Jag fick förklara att det var ett gammalt formminne från 1700-talet. Då pekade hon ut en på 70-talet nedlagd, cementgrå, gruvlave minst tio våningar hög. För henne var

Stånggången som gick till en gruva 3,5 km därifrån och drev vattenpumpar kommer från vattenhjulet som numera är inbyggt i huset.

det inte lätt att förstå om ett hus var 50 eller 250 år gammalt. Nåväl det fanns fler att fråga, ute på macken arbetade en lite äldre kille. Han visste nog, tänkte jag, men nej. Ordet "stånggång" stod han ganska främmande inför.

Alla hus jag nu åkte förbi var öde, i trädgårdarna i varje fall, trots att solen började titta fram. Då återstod "dörrknackning". I första huset stod bara en lapp med "Varning för hunden". I ett annat hus kom det fram en man med en hund, men ingen av dem såg ut att vara farliga. Hundens husse var istället mycket tillmötesgående och ritade en karta i sanden och sade att jag kunde komma tillbaka om jag inte hittade. Jag hittade.

Så kom jag alltså till Svinryggsgruvorna och till en gammal lave över ett schakt och där fanns en stånggång. I varje fall den avslutande delen och där visades hur kraften vinklades ned, så att den fram- och återgående rörelsen blev en rörelse upp och ned. På det sättet kunde stånggången lyfta massor med pumpkolvar. Varje pump lyfte vattnet sex meter och lämnade vattnet i en balja vari nästa pump stod. På sextio meters djup behövdes tio pumpar över varandra. I denna lave fanns också en museiman som berättade att de första masugnarna i Europa hade murats och drivits i Norberg på 1100-talet. De gamla Norbergarna måste ha lärt detta av kineserna för de var tusen år före de

svenska bergsmän-
nen med masugnar.

Efter detta skulle jag nu besöka Polhemshjulet som var drivkraften till hela stånggången. Det låg en god kilometer från gruvan och nyckeln till hjulhuset fick hämtas i en kiosk i dess närhet. Kiosken drevs av båtflyktingar eller liknande folkslag. De talade god svenska och hade nog haft kiosken en längre tid och jag frågade om hjulhuset var värt ett besök. O ja, tyckte

Här kommer veven från vattenhjulet som drar en av vevstängerna.

den unge mannen. De hade själva varit och sett på det under midsommardagen för den dagen var affärsmässigt sett alldeles död. Jag förmodar att kioskfamiljen hade slagit sig lediga och gått fem, sexhundra meter hemifrån för att se vad alla turisterna från hela Sverige åkte till Norberg för att se.

Där låg således ett högt hus med ett vattenhjul med femton meters diameter. Det hade byggts på 1880-talet, hundra år efter Polhems död men i den store mannens anda. Hjulet gav 15,5 hkr och effekten togs ut med kraftiga vevslängar på ömse sidor av huset. Härifrån utgick således stånggången. Hjulet var ett överfallshjul och tillrinningen skedde i en täckt träränna från ett högt fall i närheten. På den träännans tak cyklade det unga seklets Norbergsgossar tio meter över marken, för att göra sig till för flickorna. Annars kunde de plocka kräftor i bäcken eller på annat sätt tjäna pengar innan de började på bruket.

Detta Polhemshjul gick i femtio år trots att turbiner och trefasström kom redan år 1897. Nu är det hundra år senare och det unga Norberg vet inte ens att allt detta existerat.

Hela området var späckat med olika be-
givenheter. Efter middagsluren och maten åkte jag genom tidernas regnskur och kom fram i aftonsolen till Svärdsjö där jag stannade på en parkeringsplats till en badplats. Enstaka bilar på stora vägen störde inte min nattsömn utan jag vaknade och tvättade mig morgonfin vid badplatsen och det var den 23/6 -97.

Jag var intresserad av nya upplevelser då jag ätit morgonmålet. En kommunalarbetsre uppenbarade sig och tömde skräpsäckar. Honom överföll jag med frågor om märkliga ting att uppleva i Svärdsjö. Men nej, han kunde inte finna någonting att framhålla inte ens en liten gammalgård. Han kände sig märkvärdigt hemmablind och trivdes tydligen i vardagens små bestyr och var

Själva Polhemshjulet är 15 m i diameter.

lycklig med det liv som bjöds.

Min resa gick mot Ockelbo och stora vägen norrut. Då jag närmade mig Lingbo fick jag se en hembygdsgård med parkering. Två gubbar fanns i "Hembygdsladugården" som var i trä med trägolv i andra våningen och gödselstad i undervåningen. På trägolv skulle hästar, kor och får stå men grisarnas utrymme var i undre våningen och på jordgolv.

"Gubbarna" skulle nu åka och dricka kaffe hemma hos en av dem och de tyckte att jag skulle följa med. Nej, sa jag för det ska man ju säga, eller hur? Sedan ändrade jag mig och följde med. Vi åkte bara några hundra meter och var då framme där en av "gubbarna" bodde. Nja, han bodde inte här egentligen, utan detta var fruns föräldrahem och det var fullt möblerat och med moderna

bekvämligheter med elvärme och oljepanna. Här odlade frun grönsaker under plastfilt och de bodde här mycket på sommaren. På vintern var det bara underhållsvärme i huset och de bodde då där de haft sina arbeten, i ett samhälle fyra mil ut mot kusten.

Då vi drack kaffet kom ytterligare ett par och hälsade på. De bodde i Gävle men hade hus här på sommaren på samma sätt som värdparet. Alla var i 60-70 års

ålder och intresserade och engagerade i frivilligt hembygdsarbete och åkte på teater och musikevenemang. De sade att det var trevligt att ha träffat mig och för mig var det intressant att se hur livet levdes i husen man åker förbi. Ett förstår jag, alla norrlänningar har två boningshus och mycket prylar och åker "hem" då och då och naturligtvis över sommaren, antingen det är fem eller femtio mil.

Paul Johansson

Eftersom Paul inte hade kameran med sig har vi hämtat bilderna från commons.wikimedia.org och Jürgen Howaldt tog bilderna på polhemshjulet och kraftöverföringen.

**Allt i Bygg AB Utför nybyggen och
reparationer 070-5661142**

Påskeld på Ekeberget

Kl 21.00 på påskafton tänds påskelden på Ekeberget som ligger på vägen mot Eggvena. Kör in vid Pajo.

Det finns möjlighet att skjuta raketer.

Alla är välkomna!

Bygdegårdarnas Tipspromenader

Gemensamt för tipspromenaderna

Start torsdagar 18.30 - 19.30

Vuxna 40.-, barn 10.-, servering ingår

28 april	Fåglavik
5 maj	Skölvene
12 maj	Eggvena
19 maj	Bråttensby med start hos Börje Aronsson
26 maj	Remmene
2 juni	Fölene

Medarrangör

Här är vårens tänkta program, annonser kommer sedan

Evert Taube-afton, fredagen den 15/4
Allsångskväll med Rune Gustavsson
Servering

Fågelexkursion, tillsammans med Lars Barkestedt,
en kväll i april eller maj.

Plats och tidpunkt meddelas senare.